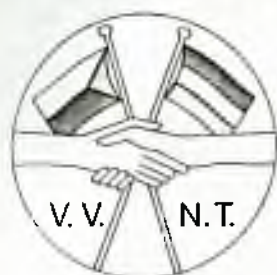

MAANDELIJKE LEDENBRIEF

VAN DE
VERENIGING VRIENDEN
NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 25

Juli 1987

Colofon

Bestuur

E. de Munck, voorz.

N. van Rees, secr., tel. 010-4219904

Postbus 61003 - 3302 HA Rotterdam

mw. H. Nieboer, penn., postrek. 379543

t.n.v. V.V.N.T. - 's-Gravenhage

L.J. v.d. Burg

mw. H.G. v.d. Burg

J. van Putte

K.L. Thio

Redactie Ledenbrief

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274

2547 JR 's-Gravenhage, tel. 070-258679

mw. H.G. v.d. Burg

mw. J. Noorbergen

J. van Putte

K.L. Thio

Ledenadministratie

mw. H.G. v.d. Burg

Toeristische informatie

Red. Ledenbrief

Reisdienst

mw. A. Ambachtsheer

J. Kuipers,

Stationsstraat 25

9482 TX Tynaarlo

tel. 05921-43300

mw. H. Nieboer

J. van Putte

N. van Rees

Bij de voorplaat:

Onder de Karelsbrug

gezicht op de Certovka

van Karel Kramule

Burgakker 15

5781 CH Buxtel

telefoon 04116 83278

telex 50803

bv Cinerec

- ★ kontaktpersoon Tsjechische muziekgezelschappen
- ★ import/export Muziekinstrumenten
- ★ import grammofoonplaten Tsjechische blaasmuziek
- ★ muziekuitgeverij Tsjechische blaasmuziek

Amade

B&F

panton

Carvery

Loft

MUSICA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

STRA

Steeds meer Nederlanders ontdekken de wijnen uit Tsjechoslowakije!!!!

DE WIJNEN UIT TSJECHOSLOWAKIJE
HEBBEN EEN PRIJS
f 7,95 PER FLES
DAT IS VEEL WIJN VOOR WEINIG GELD

Tasmanstraat 131
hoek Prins Hendrikstraat
Tel. 070-45.42.02

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

iedere dinsdag en zaterdag

naar P R A A G met C S A

CSA
CZECHOSLOVAK AIRLINES

- * met CSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van CSA
- * met CSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

CSA

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 224888 of 224889

VAN HET BESTUUR

Het verenigingsjaar loopt van 1 januari t/m 31 december. Daar wij niet in staat zijn nieuwe leden de tot nu toe in 1987 verschenen nummers van de "Ledenbrief" en de geïllustreerde Tsjechoslowaakse tijdschriften na te zenden, zijn nieuwe leden thans slechts het halve contributiebedrag verschuldigd.

De jaarcontributie bedraagt minimaal f 30,- voor gezinnen en f 20,- voor alleenstaanden. Desgewenst behoeven zij, die nu lid worden dus slechts de halve contributie te betalen.

Wij dachten zo, dat, gezien het bovenstaande, het voor onze leden niet moeilijk is, minstens één nieuw lid aan te brengen. Een aanmeldingsformuliertje vindt u op de achterkant van de adresstrook.

Het bestuur.

VAN DE REDACTIE

Onze ledenbrief ondervindt in het algemeen veel waardering, en dat niet alleen bij onze leden, maar ook bij instanties hier en in Tsjechoslowakije.

Wij trachten zoveel mogelijk actuele informatie te verstrekken. Nieuws uit Tsjechoslowakije vormt hierbij geen probleem. Wekelijks ontvangen wij van uitgeverij Orbis in Praag de "Neue Prager Presse", een weekblad voor politiek, economie, maatschappij, cultuur en sport.

Wat nieuws van Tsjechoslowaakse evenementen in en vanuit Nederland betreft, zijn we aangewezen op hetgeen organisaties ons meedelen. Gelukkig zijn er organisatoren, maar ook leden, die ons daarvan op de hoogte houden. Cinerec BV, de Noordlimburgse kultuurdagen, de fa. Schouten & Zn bijvoorbeeld hebben ons in hun "Persberichten"-systeem opgenomen. Daar onze redactie een goede relatie heeft met uitgeverij Orbis, die o.a. **Life**, **Leben** en de **Neue Prager Presse** uitgeeft, kunnen wij, wanneer we tijdig op de hoogte gesteld worden, dat ook tijdig aan Orbis doorgeven.

Dankzij actieve leden konden wij diverse berichten in onze vorige ledenbrief opnemen. U zult er de V.V.N.T. en ons een dienst mee bewijzen uw mededelingen, bestemd voor publicatie in de ledenbrief, te zenden aan het redactie-adres:

L.J. v.d. Burg
Nieuwendamlaan 274
2547 JR Den Haag
tel. 070-258679.

Voorts verontschuldiging voor de foutieve naam in de "sport-puzzel". De voornaam van Navrátilová is niet EVA, maar MARTINA. Uit het reisverslag van Johanneke Noorbergen kan men dat ook vernemen. Vanzelfsprekend hebben degenen, die als oplossing EVA vermeldden, dit goed.

In dit nummer verder het vervolg van genoemd reisverslag en nieuws van de V.V.N.T.-reisdienst.

De redactie.

VAN ONZE LEDEN

Rina van der Veen verblijdde ons wederom met het inzenden van diverse berichten inzake de **JUMELAGE-REIS**, gemaakt door 40 scholieren van de Rijksscholengemeenschap Brielle, de mavo "W. van Dijk" en de Bohurim-mavo, naar de Tsjechische tweelingstad HAVLICKUV - BROD.

Zeer interessant en navolgingswaard is het feit, dat de **Brielse filmclub Phoenix** een prachtige voorlichtingsfilm over Brielle heeft vervaardigd. Deze 30 minuten durende film geeft op zeer boeiende wijze het dagelijks leven in Brielle weer. De opnamen werden gemaakt door mevrouw Van de Wiel, terwijl de heer Snijders van de Filmclub de montage en bijpassende muziek verzorgde. De film werd ter gelegenheid van het bezoek van de Brielse scholieren aan Havlíčkův Brod van een **Tsjechische tekst** voorzien door mevrouw Eva Hora-Peček.

Inmiddels is het gezelschap weer teruggekeerd. In de Brielse Courant van 9 juli staat van de hand van Klaas Schipper een uitvoerig verslag van de reis. Hier-
van drukken we enige fragmenten af.

De reacties van de reizigers waren zonder uitzondering positief. Het verblijf in Tsjechoslowakije werd door alle deelnemers als een heel bijzondere en nooit te vergeten ervaring beschouwd.

De leerlingen omschreven de tiendaagse reis in hun eigen woordgebruik aldus: „We hadden waanzinnige dagen. Wat een prachtig land en wat een gastvrije, aardige mensen. Ze sloofden zich uit om het ons zo plezierig mogelijk te maken, daar kunnen wij hier in Nederland nog wat van leren”.

Tot de hoogtepunten van de reis moeten zeker de twee bezoeken aan de hoofdstad Praag gerekend worden. Als men de reizigers naar andere zeer bij-

zondere ervaringen vraagt, dan worden zonder uitzondering de contacten genoemd die met de leden van het gastgezin gelegd werden. „We willen zo snel mogelijk terug en omdat we weten dat er over twee jaar weer andere scholieren aan de beurt zijn om eens een kijkje te nemen in Brod, moet dat dan maar op eigen gelegenheid gebeuren. Het lijkt ons leuk om met onze ouders op vakantie te gaan in Tsjechoslowakije”, wanneer de nu al ontwikkelde en afgedrukte foto's

van het afscheid op zondagmiddag getoond worden, wordt duidelijk dat er voor het vertrek naar Brielle menig traantje gelaten is. Diepe indruk op de Brielse scholieren heeft ook het feit gemaakt, dat er in Brod in de afgelopen maanden door de vader en de moeder van het gastgezin soms weken is overgewerkt om zich de luxe te kunnen permitteren om hen als gast te kunnen ontvangen. Bovendien werden de scholieren voor de terugreis met cadeaus overladen. „Als je dan kijkt, hoe duur het leven daar voor de mensen zelf is, dan begrijp je pas hoeveel deze contacten de inwoners van Havlickuv Brod waard zijn. Voor ons zijn de Tsjechische kronen goedkoop, maar voor de Tsjechen zelf komt een kroon toch echt op een gulden”, de deelnemers aan de reis kregen in Brod van de ontvangende scholen ook nog eens een zakgeld van 100 kronen cadeau.

Brielse scholieren met de wacht bij de Burcht in Praag.

We herhalen nog maar eens de reactie: „We hadden waanzinnige dagen”. Dinsdagmiddag is het Havlickuv Brod Brielle Comité bijgeweest om de reis te evalueren, ook daar werden door de begeleiders en de tolk louter positieve ervaringen naar voren gebracht. Zeker is nu dat deze jumelage een grote kans van slagen heeft en dat er stellig

mee doorgegaan moet worden. In Brielle zou men het comité graag nog met wat leden aanvullen en over nog meer adressen van gastgezinnen beschikken. Wie zich hiervoor op wil geven, kan contact opnemen onder nummer 01810-15043 (familie Engelblik) of met het stadhuis 01810-12000 (waarbij men moet vragen naar Annie van de Smisse).

VAN DE AFDELINGEN

Regio Den Haag

Na het zomerseizoen gaan we weer regelmatig afdelingsbijeenkomsten organiseren.

Zoals we reeds vermeldten in onze vorige ledenbrief, heeft het **Genootschap voor Tsjechische Muziek**, onderafdeling van de VVNT, toegezegd een lezing met muzikale omlijsting, gewijd aan de componist Dvořák, te verzorgen.

Voorts heeft de heer Sipke de Jong, onder meer dirigent van het Haags Matrozenkoor, toegezegd, dat hij gaarne bereid is voor de V.V.N.T. een dia-klankbeeld van Praag en van de tournee van het Matrozenkoor in de Č.S.S.R. te vertonen.

Inlichtingen bij (de afdelingssecretaris):

Haika Alblas, Riddersdreef 23, 4542 NM Den Haag; tel. 070- 667380.

REGIO AMSTERDAM (in oprichting)

September wordt de maand voor de Amsterdammers en voor hen, die in de omgeving van Amsterdam wonen.

Tsjechoslowakije zal dan op diverse gebieden van zich laten horen.

Tevens zal ook een oprichtingsavond gehouden worden voor de Regio. Op deze avond zal een aantrekkelijk programma geboden worden.

U kunt daaraan nog meewerken door u op te geven bij ons bestuurslid L. Thio, telefoon 020-791423.

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

KARLSBAD

Na de koffie in het restaurant "Petr" tot waar we in de vorige ledenbrief met onze wandeling gebleven waren, zetten we onze wandeling voort.

We steken weer over om aan de linkeroever van de Teplá te komen. Het kuren in Karlovy Vary speelt zich voor het grootste deel af in en bij de Kolonnade van de Tsjechoslowaaks-sovjet-vriendschap, die in de plaats is gekomen van de vroegere Nieuwen Molenbron-kolonnade. De huidige kolonnade, in Empire-stijl, is een schepping van de Tsjechische architect Josef Zitek. Let vooral op de architectonische bijzonderheden van deze kolonnade.

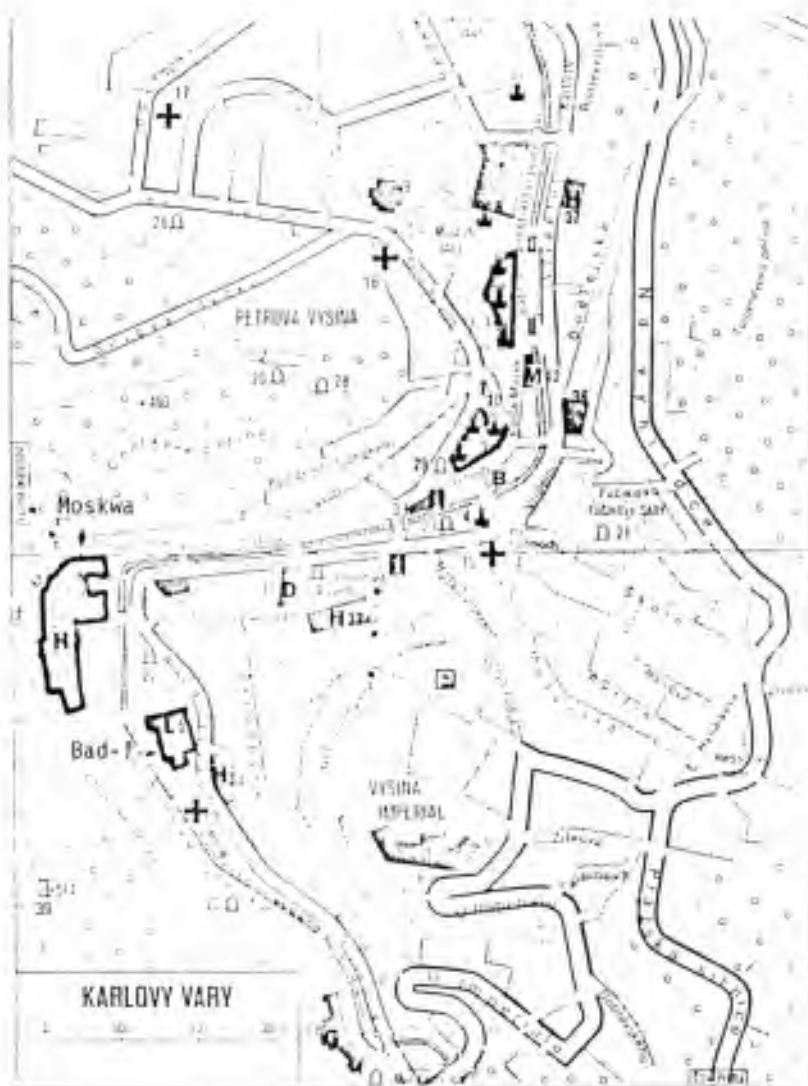
In de aan de Kolonnade aansluitende Karl Marxstraat werd in 1960 het huis U zlatého Klice (De gouden sleutel) gerenoveerd. Hier verbleef Karl Marx in 1874 t/m 1876. Thans is het een Karl Marx-museum. Verderop de Marktkolonnade met slot-toren en barok standbeeldengroep de "Kroning van Maria" voorstellende. Dit standbeeld uit 1716 is een geschenk van de burgers van Karlsbad omdat de stad in 1713 van de pestepidemie verschoond bleef. De Marktkolonnade is zeker een bezoek waard (o.a. beeldhouwwerk).

De slot-toren stamt uit 1358 en gebouwd als jachtslot voor Karel IV. Er is ook een slot-kolonnade.

De meeste bezoekers vindt u echter in de uit 1947 stammende Juri Gagarin-fontein-kolonnade. In de kolonnade meerdere bronnen en een spuitende fontein. Vóór de kolonnade staat een standbeeld van Juri Gagarin, de eerste sovjet-kosmonaut.

Marktkolonnade met slot-toren

In de nabijheid bevindt zich de Maria-Magdalenakerk uit 1732/1736, gebouwd naar plannen van Kilian Ignaz Dientzenhofer. Uit kunsthistorisch oogpunt behoort de kerk tot de waardevolste monumenten van de Boheemse barok.

Volgen we de linkeroever van de Teplá, dan komt men in de třída Dukelských hrdinů (straat van de helden van de Dukla-pas). Aan deze straat vindt men verscheidene interessante winkels en restaurants, maar ook meerdere huizen, die aan Johann Wolfgang Goethe herinneren. Deze beroemde dichter, die dertien maal Karlovy Vary bezocht, woonde meestal in het huis U tří mouřeniů (de drie Mooren) aan het eind van het marktplein. Veel beroemde personen bezochten in de loop der jaren Karlsbad, o.a. Tsaar Peter I, keizerin Maria Theresia, Goethe, Schiller, Van Beethoven, Paganini, Chopin, Gogol, Brahms, Liszt, Dumas, Metternich, Bismarck, Koningin Elisabeth, Marx, Smetana, Dvořák, enz. enz.

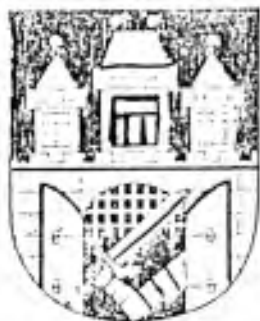
Waarom deze opsomming? In bad I bevindt zich namelijk een enorm groot schilderij uit 1914, waarop vrijwel alle beroemde kuurgasten staan afgebeeld. Een bezienswaardigheid, die u niet mag missen.

Bad I vindt u wanneer u de bovengenoemde winkelstraat verder volgt en dan langs hotel MOSKWA links de brug over.

In onze volgende ledenbrief zetten we de tocht door Karlsbad voort. Tevens besteden we dan aandacht aan Mariënbad en Franzensbad, daar ook deze kuuroorden in de V.V.N.T.-reis zijn opgenomen.

L.J. v.d. Burg.

Reisverslag Tsjechoslowakije 1985 (vervolg)

Na de hele avond gekletst te hebben met de familie en boordvol met plannen, word ik zondagochtend lekker uitgeslapen wakker om 10 uur.

Het ziet er weer ijsig koud uit buiten. Gisteren was het 13° C., vandaag zal wel niet veel beter zijn. Vanuit mijn raam zie ik niets dan grijs, een dikke deken van horizon tot horizon, geen zon te bekennen.

Maar daardoor niet in het minst ontmoedigd, trek ik er een uurtje later op uit. Samen met Petr dit keer, die me met de Škoda (Škoda is hier het synoniem van auto, merk ik) naar het museum National Gallery brengt, waar een tentoonstelling wordt gehouden over Tsjechische schilderkunst in de 19e eeuw. Ik vind het leerzaam en indrukwekkend, maar zodra de zon doorkomt, sta ik buiten... Schilderijen, alles goed en wel, maar de stad trekt harder.

"Waarom hebben ze hier eigenlijk musea?", vraag ik me tijdens de wandeling af, ze wónen notabene in een museum, de hele stad is één groot monument.

Nu de zon is doorgekomen, en met de straten nog nat van de regen, is het schitterend en ik schiet achter elkaar een heel filmpje vol.

Vervolgens weer over de brug, ik kan er niet genoeg van krijgen.

Ergens op een bankje schrijf ik de briefkaarten die ik gisteren kocht. Duur waren ze niet, één kroon en verzenden kost drie.

Mede daarom besloot ik overmoedig eens ruim met kaarten te strooien dit jaar, maar nu, met die hele stapel op schoot, moet ik toch wel even moed verzamelen, hoor!

Maar als ik eenmaal schrijf, vliegen de woorden uit m'n pen, 't is een fluitje van een cent, een soort vervolg-verhaal op twintig briefkaarten.

's Middags pikt Petr me weer op en laat me Štvanice zien, een gigantisch tennisstadion in aanbouw (genoemd naar het eiland waarop het ligt). Petr zegt: "Als het af is, is dit het Flushing Meadows van Praag."

(Als het maar Amerikaans is, is het goed, denk ik.)

Later ga ik huiswaarts met de metro. Dankzij mijn plattegrond van de stad ken ik de weg nu redelijk en begin zelfs de bijkans onuitsprekelijke Metrostations-namen te herkennen.

In de Metro zet ik zoals gewoonlijk (thuis in Rotterdam) de walkman op, maar ik besluit het ding voortaan thuis te laten; er wordt naar me gekeken alsof ik van Mars kom....

's Avonds thuis, hebben we het over taal en taalverschijnselen. Alle namen kunnen in het Tsjechisch worden vervoegd, leer ik. Věra's vader heet Šimak, maar haar moeder, zus en Věra zelf heten Šimakova, omdat ze vrouwen zijn.

Vanavond "las" ik in de krant over Flushing Meadows, zou je dus denken dat ze alleen hun eigen namen vervoegen, mis!

Ze doen het ook met buitenlandse namen: Chris Evertová-Lloydová, Margareth Thatcherová, en wat dacht je van Noorbergenová!

Jammer dat m'n kaarten al op de bus zijn...

Wanneer 's avonds het weer plotseling beter wordt, zitten we nog heerlijk een tijdje buiten op het balkon. 's Is een mooi huis. Overigens, een mooie tuin ook. Appelbomen, een peer, pruimen en noten groeien er.

Er staat een schuur voor de Škoda en een schommel voor Christina. Het geheel is niet echt groot, maar toch een redelijke oppervlakte, zeker voor een stadse tuin; en het doet zo heerlijk platelands aan door al dat fruit.

De avondmaaltijd, bereid door Věra's moeder, komt ook voor een deel uit de tuin en smaakt prima.

Het water echter is een minpuntje voor Praag; het smaakt en ruikt zelfs naar chloor.

Johanneke Noorbergen.

VAN DE REISDIENST

Ook u kunt kennismaken met de fantastische stad Praag door deel te nemen aan de V.V.N.T.-reis, waarvan u op de volgende pagina het programma vindt.

V.V.N.T. - REISDIENST

8 daagse reis naar Tsjechoslowakije

De V.V.N.T. (Vereniging Vrienden Nederland Tsjechoslowakije) organiseert dit najaar weer een interessante 8-daagse reis.

Programma:

1e dag

Vanaf diverse opstapplaatsen vertrekken we vanuit Nederland richting West-Duitsland. Omdat het in één dag te ver rijden is naar Praag, maken we onderweg in Oost Bayern een overnachting, vanzelfsprekend na het diner aldaar.

2e dag

Na het ontbijt nemen we weer plaats in de bus. Al vlug arriveren we bij de Tsjechische grens. Nadat we de grens zijn gepasseerd, rijden we naar Praag, waar we tegen het eind van de middag hopen aan te komen. Na inkwartiering in het hotel hebt u eerst enige tijd om u wat op te frissen. Daarna volgt het diner. 's Avonds volgt een korte wandeling.

3e dag

Vandaag maken we een **rondrit** door de stad van een halve dag. Vanzelfsprekend rijden we langs vele mooie bezienswaardigheden. 's Middags bent u vrij. Diner in het hotel.

4e dag

Deze dag kunt u eens op uw eigen manier Praag verkennen. U hebt volop de mogelijkheid om te winkelen etc.

Na het avondeten in het hotel gaan we naar een theater.

5e dag

Vandaag maken we excursies naar o.a. de burcht Karlštejn en het slot Konopiště. Deze uitstapjes zijn beslist de moeite waard. Op één van beide burchten krijgt u een maaltijd aangeboden. Voor het diner zijn we weer terug in het hotel.

6e dag

Het gedeelte Praag zit erop. Na het ontbijt pakken we de koffers, zetten ze in de bus en gaan naar **Karlsbad**, oftewel **Karlovy Vary**, één van de bekendste kuuroorden van Tsjechoslowakije.

Als we in deze stad aankomen, laten we u weer een aantal bezienswaardigheden zien. Tegen de avond diner.

7e dag

Na een goede nachtrust en ontbijt gaan we richting Mariënbad (**Mariánské Lázně**). Ook deze plaats is een bekend kuuroord. Tevens gaan we naar Cheb en Franzensbad (**Františkovy Lázně**). Diner in Karlsbad.

8e dag

Vandaag onze laatste dag! Triest, maar aan alle goede dingen komt een eind. Na het ontbijt vertrekken we naar Nederland.

Via een gedeeltelijk andere route rijden we rechtstreeks naar huis. Aan het eind van de middag hebben we nog een afscheidsdiner, waarschijnlijk in het Sauerland.

De prijs die u voor deze reis betaalt is: f 789,-- p.p. Indien u lid bent van de VVNF betaalt u slechts: f 739,-- p.p. Lunches voor eigen rekening, uitgezonderd op de 6e dag.

Inbegrepen is:

- * vervoer per luxe touringcar
- * overnachting en diner op heenreis te West-Duitsland
- * 4 overnachtingen te Praag
- * 2 overnachtingen te Karlsbad
- * excursies, genoemd in het programma
- * afscheidsdiner
- * duitse reisbelasting
- * kosten visum

Alle kamers in Tsjechoslowakije hebben douche en toilet. Toeslag éénpersoonskamer f 110,-- per persoon.

Datum vertrek: * 26 september (zaterdag)
terug: * 3 oktober (zaterdag).

Opstapplaatsen worden bepaald aan de hand van de aanmeldingen.

Aanmelding dient te geschieden bij de Reisdienst V.V.N.T., ten kantore van Rapidetours.

Stationsstraat 25

9482 TX TYNHARTO

Tel. 05921-43300

VAN DE ZUSTERCLUBS

Van onze Belgische zusterclub "Vrienden van Tsjechoslowakije" ontvingen wij hun driemaandelijks tijdschrift "Svejk", waarin ook voor ons belangrijke berichten.

Bij "Onze boekenplank" nemen we het boekennieuws over.

Voorts vernamen we uit Svejk, dat van 19 tot 29 november in Amsterdam een groots "Traditioneel Poppentheaterfestival" zal plaatsvinden. Daarover later meer.

Op uitnodiging van de Belgische zusterclub bezocht een delegatie van de V.V.N.T., bestaande uit het echtpaar Van der Burg, een tentoonstelling in LOKEREN.

Hoofdschotel en thema was de expositie van werken van de cartoonist Barták.

Deze tentoonstelling was in samenwerking van en ondergebracht in de "Stedelijke en Beroepsleergangen" te Lokeren.

Er waren een drietal lokalen ter beschikking van onze zusterclub. Eén der lokalen (informatie) was opgesierd met posters en enkele foto's uit de klederdrahtenserie en een tafel met foldermateriaal van de Cedok.

Een ander lokaal bood ruimte aan grafische kunst van enkele bekende Tsjechoslowaakse illustratoren, o.a. van Adolf Born (zie ook bij "Wat het oog streelt").

Het derde lokaal, aangeduid met "proeflokaal", alwaar de afgedrukte foto werd gemaakt, was eveneens voorzien van kunst aan de wanden, een stand met o.a. poppen en keramiek en grammofoonplaten.

Het is een reeds lang gekoesterde wens van onze secretaris, Nico van Rees, om dergelijke gebeurtenissen met onze leden te bezoeken. Bijvoorbeeld met een bus van Amsterdam, via Utrecht, Den Haag en Rotterdam naar de plaats van handeling. Gaarne zullen wij vernemen of u in principe hiervoor voelt. Uw reactie graag aan onze secretaris, Postbus 61003, 3302 HA Rotterdam.

L.J.B.

Vereniging Nederland-DDR

In de vorige ledenbrief beloofden we een uitvoerig verslag over de LAW, de lange afstand wandelpaden in DDR, Tsjechoslowakije en Hongarije. Dit verslag komt echter in het Augustusnummer.

Voor diegenen, die nu al meer willen weten over deze mooie vorm van wandelpaden in Nederland, volgt hier het adres:

Stichting Lange-Afstand-Wandelpaden, Postbus 433,
3430 AK Nieuwegein. Bezoekadres: Buxtehudeaan 1,
Telefoon 03402-47073.

Ook bij de ANWB-kantoren is informatie te verkrijgen alsmede bij diverse boekhandels in Nederland.

L.J.B.

VAN HET GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE MUZIEK

Het Sprookje in de Tsjechische Muziek Antonín Dvořák - Rusalka

Nu ik reeds meerdere malen over Dvořák heb geschreven in deze rubriek, moet ik toch ook het bekendste werk hier noemen: de opera Rusalka. Velen zullen deze wel eens gezien hebben, maar toen zal ik in 't kort het verhaal hier nog eens vertellen.

Het sprookje van de waternimf, die zo graag onder de mensen wil zijn en liefhebben, daarbij echter ook teleurstellingen te verwerken krijgt en tenslotte weer terugkeert tot de watergeesten.

Het gegeven is al oud en komt in sprookjes in vele talen voor; is dus niet in de eerste plaats tsjechisch. Het door Jaroslav Kvapil (geen familie van de pianist) is op verschillende vertellingen uit verschillende landen gebaseerd:

De waternimf Rusalka zit in gepeins verzonken aan het meer, terwijl elfjes uit het bos om haar spelen en dansen. Rusalka heeft eens een mooie prins in het meer zien baden. Ze wil graag mens worden en dan - natuurlijk - met die prins samenleven. De waterman waarschuwt haar, maar Rusalka wil niet luisteren, waarop zij van de waterman de raad krijgt een oude heks op te zoeken.

Rusalka roept in een ontroerende, beroemd geworden, aria de maan aan om de groeten aan de prins over te brengen. Dan roept ze de heks aan, die naar de naam Jezibaba luistert. Deze wil haar wel helpen om mens te worden, maar.... ze zal wel altijd stom blijven, veel verdriet krijgen en uiteindelijk in de diepte van het water terugkeren, met de man die ze bemint.

Geen leuk vooruitzicht, zou je zeggen, maar Rusalka is zo verliefd, dat ze niet verder kijkt dan haar neus lang is en alles op de koop toe wil nemen.

De heks betovert Rusalka, zodat zij mensengestalte aanneemt en er als een bijzonder bekoorlijk meisje uit komt te zien.

Duist komt een jachtgezelschap opdagen, met de prins aan het hoofd. De prins wordt spoorslags verliefd op Rusalka en het meisje volgt de prins naar diens kasteel.

Vergeefs klagen Rusalka's collega's en vergeefs waarschuwt de Waterman.

De bruiloft op het kasteel wordt gevierd, maar de liefde van de prins is al spoedig bekoeld, uiteraard doordat Rusalka niet spreken kan. En, zoals in zovele opera's, komt er een derde persoon opdagen, een vreemde prinses, waarvoor de prins al spoedig meer belangstelling heeft.

Tijdens het dinersfeest wordt Rusalka dan ook al spoedig verdrietig; zodra de waterman de hele geschiedenis hoort, beklaagt hij Rusalka.

Rusalka hoort het treurige lied van de waterman en wordt als door een geheimzinnige macht naar het meer gedreven; de waterman neemt de betovering van haar weg, zodat ze haar stem terug krijgt.

Als de prins met de vreemde vorstin verschijnt, en deze zijn liefde verklaart, probeert Rusalka hem nog tot rede te brengen, maar vergeefs. De waterman spreekt een vloek uit over de ontrouwe prins en trekt de arme Rusalka weer het meer in.

Rusalka verandert in een dwaallicht en beklaagt zich. De heks Jezibaba weet maar één raad: het bloed van de ontrouwe prins; maar Rusalka wil dit niet, is hem niet vergeten, wil liever blijven lijden.

De prins wordt intussen wel gekweld door gewetenswroeging, die hem naar het meer drijft. Hij roept vergeefs zijn vroegere geliefde. Rusalka verschijnt; een dwaallicht glanst boven haar hoofd. Ze vertelt nog eens haar droevige geschiedenis: "eens was ik je geliefde en mocht je kussen, nu echter brengt mijn kus je de dood". De prins verklaart echter, zonder haar toch niet verder te kunnen leven, hij laat zich door haar kussen en verdwijnt met haar in de diepte van het meer.

De opera is de meest gespeelde geworden en ook de meest aantrekkelijke, door enkele verrukkelijke gedeelten, door de vaak fraaie enscenering zoals die van V. Kašlík (in het Holland Festival 1963 o.a.); bovendien zijn de belangrijkste figuren ook door muzikale motieven (men noemt dit wel leid-motieven) gekarakteriseerd: het steeds terugkerende "Běda!" ("Wee!") van de waterman; de lieflijke melodie die Rusalka steeds inleidt (waarmee ook de ouverture tot de opera begint, de jachtsignalen bij de prins).

De opera ging in première in het Nationaal Theater in Praag op 31 maart 1901, in 1938 ging reeds de vierhonderdste!

Hans Wallin.

MUZIKALE NOTEN

Terug van weggeweest

Van de voorzitter van het Haags Matrozenkoor, dr. A.J. Olgers, ontvingen wij een verslag van de reis naar Tsjechoslowakije van dit - en we mogen wel zeggen - wereldberoemde koor. Dit verslag volgt grotendeels hieronder.

HET HAAGS MATROZENKOOR MAAKT EEN DROOMREIS NAAR ZUID BOHEMEN EN PRAAG (Tsjechoslowakije).

Zangers kunnen niet jeugdig genoeg deelnemen aan concertreizen van hun koor naar het buitenland. Dat geldt in elk geval voor de 40-"man" sterke concertklas van het Haags Matrozenkoor. Van 29 juni tot en met 4 juli 1987 maakte dit gezelschap in de leeftijd van 8 tot en met 15 jaar onder begeleiding van onder andere dirigent Sipke de Jong (op 13 juni j.l. gehuldigd vanwege zijn 25-jarig jubileum als dirigent) en pianobegeleider Gregor Bak een zeer geslaagde reis naar Tsjechoslowakije. Het plan om naar dat land te willen reizen ontstond pas op een laat moment in januari 1987. Na enkele pogingen die niet onmiddellijk tot resultaat leidden, heeft het bestuur van het Haags Matrozenkoor uiteindelijk advies gevraagd bij de heer Jos Vranken (S.N.K. = Samenwerkende Nederlandse Korenorganisaties te Utrecht). En raad, aanbevelingen en suggesties kregen wij in ruime mate. In hoog tempo noemde hij namen, adressen, contactpunten, die mogelijk bruikbaar zouden kunnen zijn. In de maand februari heeft het bestuur van het Haags Matrozenkoor heel wat telefoongesprekken gevoerd met personen in Praag en daarbuiten. Tenslotte kwam het gehoopte resultaat. Professor Theodor Pártl, dirigent van een meisjes/vrouwenkoor in Prachatice (+ 140 km ten zuidwesten van Praag) bleek in staat en bereid op korte termijn voor opvang te kunnen zorgen.

Studerend op reis

De reis per bus van Den Haag naar Prachatice duurt, inclusief de rustpauzes van de chauffeur en sanitaire stops, ongeveer zestien uur. Dat lijkt lang, maar ook de reistijd werd goed gebruikt. Voor het Haags Matrozenkoor staan dit najaar enkele grote projecten op stapel: een aandeel in de Notenkrakerssuite van Tsjajkovsky met het Residentieorkest o.l.v. Hans Vonk en een samenwerking met de "Die Haghe Sanghers" in een boeiend muziekdrama (Der Kinderkreuzzug van Berthold Brecht in een nieuwe Nederlandse compositie van Jean Lambrechts).

Door jongens van 8 tot 15 jaar moet intensief op dergelijke stukken worden gestudeerd, en een lange busreis is een ideale gelegenheid om de rollen in de grondverf te zetten. Maar natuurlijk was de reis niet bedoeld om te studeren: het zingen en het kennisnemen van een ander land, dat waren de hoofddoelen van deze reis.

Het laten horen van het geluid van een Nederlands jongenskoor, waar dat ook maar kan, dat is voor het Haags Matrozenkoor een belangrijk uitgangspunt. Wat dat betreft is de reis een overweldigend succes geworden. Er werden twee concerten gegeven: één op het slot Kratochvíle en het tweede op het kasteel te Lisno, net buiten Praag. Het repertoire bestond uit werken van Mozart, Bach en Purcell en daarnaast volksliedjes in de Russische taal, Israelisch, Frans, Nederlands en natuurlijk een Tsjechisch programma. Beide malen was er een langdurig applaus te oogsten. Behalve in concertzalen heeft het koor gezonden in vele kerken, waaronder in de Sint George Basiliek op de Prager Burcht, de Sint Franciscuskerk aan het begin van de imposante Karelsbrug in Praag en zowaar voor het Raadhuis van Praag waar zojuist een pas gehuwd echtpaar het stadhuis uitstapte. Het koor hief een feestelijk lied aan. Mozarts "Es klinget so herrlich" klonk ook in de prachtige Sint Jacobskerk te Prachatice.

De Tsjechische gastvrijheid

Het zingen is belangrijk, maar ook het kennisnemen van andere culturen, steden, mensen, gewoonten, ander voedsel en een niet bekend landschap, ook dat behoort tot de doelen van het Haags Matrozenkoor. Ook wat dit betreft is de reis een groot succes geworden. Het koor was ondergebracht in de renaissancestad Prachatice in het hart van Zuid Boemen, een van de mooiste gedeelten van Centraal Europa. Het stroomgebied waar de Moldau ontspringt, met een woeste en bergachtige natuur, een landschap van een overweldigende schoonheid, schone en heldere bosmeren, frisse beken, prachtige ruïnes en kastelen (Tsjechoslowakije heeft er honderden), het zijn voor de jongens van het koor en de volwassen reisgenoten aangename herinneringen. Onvergetelijk is echter de gastvrijheid die ons door het koor in Prachatice werd geboden. Een uitstekende verzorging waarbij werkelijk aan alles was gedacht. Er werden boeiende excursies op touw gezet door Theodor Pártl, waarbij hij steeds enkele charmante zangeressen uit zijn koor als begeleidster aan ons gezelschap toevoegde. Pártl hoopt overigens zelf in 1988 zijn 25-jarig jubileum als dirigent te vieren. Wij hopen hem en zijn koor in juni van dat jaar in Nederland te kunnen ontvangen voor een tegenbezoek.

Voor het Haags Matrozenkoor is de reis van Nederland naar Tsjechoslowakije een eerste kennismaking geweest met dat land en tevens het begin van een sterk gevoel van vriendschap tussen ons koor en de gastheren en -vrouwen in Prachatice. Het bijdragen aan de vriendschap tussen de landen in Europa en in de wereld is een doel dat al bijna 60 jaar lang geschreven staat in het vaandel van dit jeugdige koor.

dr. A.J. Olgers.

MUZIEK - VOLKSDANS - FOLKLORE

Ook in Augustus en September valt er nog veel te genieten van Tsjechische muziek en folklore. Hieronder de agenda.

6 augustus

20.30 uur Jeugd-blaasorkest **Veselá Muzika**, bestaande uit 37 jeugdige muzikanten van Struženy Klub ROH uit Ratiškovice.
Zaal Apollo, Bovenstraat 44 te Echt (L.)

7 augustus

20.00 uur Vlčnovjanka (voor beschrijving zie ledenbrief 24 pag. 13) in
tot 1 uur Maasbree in de feesttent. Maasbree ligt ten westen van Blerick/
Venlo. Komende van Eindhoven via autobaan, afslag Helden.

Bojane (7 augustus - België) gaat **niet** door. Deze groep komt in oktober. Dit is eveneens het geval met de in een voorbericht genoemde groep Moravěnka in september. Wanneer deze groep komt, staat nog niet vast.

CSÁRDÁS

Het zal u opgevallen zijn, dat de meeste muziekgroepen in het genre van de folkloristische muziek bestaan uit een bezetting met cimbaal.

Nederland bezit in Csárdás een dergelijke groep. En dat reeds ruim 15 jaar. Dit heuglijke feit wordt 26 september a.s. met een optreden in de Leidse Schouwburg gevierd.

Hier volgt de "geschiedenis" van het Leids Zigeunerorkest Csárdás.

Sinds april 1972, toen een aantal enthousiaste volksmuziekliefhebbers Csárdás oprichtten, is dit Leidse zigeunerorkest er steeds op gericht geweest zigeuner- en volksmuziek uit de Balkanlanden op zo authentiek mogelijke wijze te vertolken. Hiertoe werden originele muziekinstrumenten uit die streken gekocht zoals cimbaal, panfluit, fluier, fujara en taragot. Tevens werden er studiereizen ondernomen naar Hongarije ('74 en '85), Roemenië ('77) en Tsjechoslowakije ('81 en '85).

Csárdás heeft met diverse dansgroepen samengewerkt en heeft ook enige tijd een eigen dansgroep gehad. Vele optredens op internationale festivals, contacten met buitenlandse orkesten en solisten en het aanleggen van een omvangrijke discotheek, verbreedden en verdiepten het inzicht in de structuur van de Balkanmuziek en haar folklore.

Er waren een aantal hoogtepunten in het bestaan van Csárdás: in 1975 werd succesvol opgetreden met de Roemeense panfluitvirtuoos Nicolae Pîrvu. In de jaren daarna waren er concerten met de Roemeense zangeres Floriica Doinas, met wie in december 1976 een langspeelplaat werd opgenomen. Contacten met het bekende Hongaarse ensemble Muzsikás leidden tot een gezamenlijk concert en een nog altijd voortdurende vriendschap. In 1978 werd deelgenomen aan een internationaal volksdansfestival in Zagreb (Joegoslavië), in 1980 in Eastbourne, terwijl op een festival in Zvolen (Slowakije) in de zomer van 1981 een eervolle vermelding werd ontvangen. In maart 1982 werd het 10-jarig bestaan feestelijk gevierd met een concert in de Leidse schouwburg. In augustus van datzelfde jaar namen we onze tweede langspeelplaat op (Hakkatoon). In de zomer van 1985 traden we op diverse plaatsen in Hongarije en Tsjechoslowakije op (o.a. tijdens het volksdansfestival in Vychodná).

De huidige bezetting van Csárdás is: vier violen, altviool, bas, gitaar, cimbaal, cello, klarinet en (pan)fluit.

Stichting Leids Zigeunerorkest Csárdás, p/a J.F. van Waning, Herengracht 27
2312 LA Leiden; tel. 071-120684 of 070-463931 (W.L. Kasteleyn).

WAT HET OOG STREELT

De tentoonstelling "Gouden Praag", die in mei j.l. in Brielle te bewonderen was, komt van september t/m december in diverse plaatsen in Nederland. In het augustusnummer meer hierover.

Adolf Born

Van deze Tsjechische illustrator, die o.m. exposeerde in Lokeren in België en die het boek "De Wenstelefoon" illustreerde, zijn permanent tekeningen te bewonderen en zelfs te koop bij GALERIE NEBTI Oude Molstraat 30 D, Den Haag. Geopend: wo. t/m za. 11.00 - 17.30 en na tel. afspraak 070-645351.

Geen Filatellie, pottenkijken en puzzel deze keer, wegens vakantie van de verzorgers van deze rubrieken.

De oplossing van de mei-puzzel luidde: Ratiskovice.

Mevrouw S. Stouten uit Den Haag feliciteren wij met het gewonnen prijsje.

rapide tours

TOURINGCAR- EN REISBURO

Gespecialiseerd in reizen naar

- * Hongarije
- * Polen
- * Tsjechoslowakije

* luxe touringcars
* 8 tot 54 personen
* beschikbaar voor binnen- en buitenland vervoer
* rolstoelvervoer

Stationsstraat 25
9482 TX TYNAARLO
Tel. 05921-43300

ONZE BOEKENPLANK

Wat & Hoe Tsjechisch:

In de bekende reeks van KOSMOS is nu ook een gidsje in het Tsjechisch verschenen. Bezoekers van Tsjechoslowakije, maar ook zij, die gasten uit Tsjechoslowakije krijgen, zullen aan het gidsje een prettig hulpmiddel hebben.

De Wenstelefoon

In het verenigingsorgaan Svejk van de Belgische zusterclub komt een beschrijving voor van uit het Tsjechisch vertaalde kinderboek "De Wenstelefoon". De beschrijving is van de hand van Pol Grymonprez, redacteur van Svejk.

Dit kinderboek heeft twee aantrekkelijke kanten. De verhaaltjes zijn erg humoristisch mede door de leuke taal die wordt gehanteerd. Anderzijds is het boek prachtig geïllustreerd door een wereldberoemde Tsjechische tekenaar, Adolf Born. Born raakte bekend door zijn cartoons, door zijn illustraties van kinderboeken, waarvoor hij diverse internationale prijzen wegkaapte en ten slotte ook voor zijn tekenfilmpjes. Zijn stijl is echter heel makkelijk herkenbaar.

De uitgever is Leopold, Den Haag (1986), 84 blz.; de schrijver is Milos Macourek, vertaling Hans Krijt en Miep Diekmann. De illustraties zijn van Adolf Born (zie ook bij "Wat het oog streelt").

TOPKWALITEIT BEHOEFT GEEN KRANS

Tasmanstraat 131
hoek Prins Hendrikstraat
Tel. 070-45.42.02